

Sasja, også kaldet Aleksandr Koltjenko, blev sammen med tre andre anholdt af den russiske sikkerhedstjeneste FSB midt i Krims hovedby, Simferopol den 16. maj 2014. FSB hævder, at han har planlagt et terrorangreb, men Amnesty International frygter, at anklagerne er politisk motiverede. Foto: Sergey Karpov/Mediazona

Lang vej til frihed på Krim

Aleksandr Koltjenko blev anholdt af russiske sikkerhedsstyrker på Krim, kort efter Rusland annekterede halvøen. Han er anklaget for at stå bag højrefascistisk terror. Menneskerettighedsgrupper ser sagen som udtryk for Ruslands forsøg på at tale en højreekstremistisk fare op

Af Jens Malling

På et hustag højt over Leninpladsen midt i byen Simferopol på Krim kommer et graffitimaleri til syne. En hvid og en sort hånd mødes i en kammeratlig gestus. Larisa Koltjenko peger derop. »Motivet symboliserer venskab. At det bør være muligt at leve i fred med hinanden,« siger hun.

»Nogle af Sasjas bekendte malede det, inden han blev fængslet,« tilføjer den 52-årige kvinde, idet hun bruger sin søns kælenavn.

Hver gang Larisa Koltjenko går hen over pladsen, skæver hun op til billedet på gavlen. Det minder hende om tiden, da Sasja endnu var fri.

Sasja, også kaldet Aleksandr Koltjenko, blev anholdt af den russiske sikkerhedstjeneste FSB midt i Krims hovedby, Simferopol den 16. maj 2014 – mindre end to måneder efter Rusland annekterede halvøen.

FSB tog Aleksandr Koltjenko med sig til Moskva, anklaget for sammen med tre andre Krim-beboere, heri

blandt filminstruktøren Oleg Sentsov, at planlægge terrorangreb i byerne Simferopol, Sevastopol og Jalta. Blandt andet beskyldes de fire for at have sat ild til Forenede Ruslands lokale kontor den 18. april 2014.

I mere end 13 måneder sad Koltjenko varetægtsfængslet i Lefortovofængslet i Moskva. Nu er han stillet for en militærdomstol i den russiske by Rostov sammen med filminstruktøren Sentsov.

Ifølge Menneskerettighedsorganisationerne Crimean Field Mission on Human Rights (CFMHR) og Amnesty International er retssagen mod de to symptomatisk for tilstandene på Krim, hvor der bliver slået hårdt ned på modstandere af det nye russiske styre. De nye myndigheders ageren strider mod forholdene i en retsstat, hvilket især de ukrainske og tatariske minoriteter har fået at mærke.

Han gjorde det

Aleksandr Koltjenko medgiver at have holdt vagt, mens der blev sat ild til det lokale partikontor for Forenede Rusland. Men han afviser, at

det kan betegnes som et terrorangreb. Forenede Rusland er Ruslands største parti og støtter præsident Vladimir Putin. Koltjenkos advokat Svetlana Sidorkina lægger vægt på, at skaden udelukkende var materiel. Desuden fremhæver hun, at det var en form for protest mod partiet som støttede Ruslands invasion af Krim.

»Anklagerne om terrorisme er meget alvorlige. Paragrafferne kan give op til 20 års fængsel,« forklarer Larisa Koltjenko.

FSB skriver i en pressemeddelelse, at de fire anholdte er medlemmer af Pravij Sektor – den radikale højregruppering, der ifølge den officielle russiske fortælling om de politiske omvæltninger i Ukraine har spillet en afgørende rolle heri. I russiske medier er Maidan-bevægelsens forsøg på at gøre op med Ukraines oligarker, social ulighed og korrupsion i vidt omfang reduceret til 'fascisme'.

Amnesty International og CFMHR frygter, at anklagerne mod de to Krim-boere kan være politisk motiveret for at give indtryk af, at Pravij Sektor udgør en alvorlig trussel mod indbyggerne på halvøen.

Om Sentsov og Koltjenko siger næstformand for CFMHR, Dmitrij Makarov:

»Det er besynderligt, at de beskyldes for at være medlemmer af Pravij Sektor – det ukrainske højrenationalistiske parti, som russisk propaganda bliver ved med at hive frem. De er udpeget til at være farlige medlemmer af Pravij Sektor på Krim.«

I virkeligheden er Aleksandr Koltjenko antifascist og anarkist. På Pravij Sektors hjemmeside hedder det da også i en officiel erklæring, at de fire anklagede fra Krim aldrig har haft noget med organisationen at gøre.

»Sasjas politiske overbevisning er fuldstændig modsat Pravij Sektor,« siger hans mor Larisa Koltjenko, og

viser billeder, hvor sønnen deltager i demonstrationer og møder.

Mod russisk imperialism

På billederne er Aleksandr Koltjenko iført sixpence og spadserer under anarkisternes rødsorte faner. Da han endnu havde sin frihed engagerede han sig blandt andet i trolleybuschaufførers arbejdskamp. Han bidrog til kampen for gratis uddannelse og universitetets autonomi på Krim. Han bidrog til en miljøaktion mod en dybvandshavn på Krim, som kinesiske investorer vil bygge.

»Jeg er meget bekymret for Sasja og savner ham meget,« siger Larisa Koltjenko, der siden mødet med FSB for over et år siden har talt i telefon med sin søn tre gange.

»Vi udveksler breve cirka en gang om måneden. Sasja har det efter omstændighederne godt. Han læser meget, dyrker motion og er ved godt helbred. Han er en moralsk stærk person, så jeg håber han klarer sig igennem.«

Aleksandr Koltjenko befinder sig nu i Rostov, hvor han står for en militærdomstol. At der omsider er skred i sagen, giver dog ikke Larisa Koltjenko noget stort håb om, at hendes søn kan vende tilbage til sin hjemby og fortsætte et normalt liv.

»Desværre kommer retten ikke rigtig til at bestemme noget selv. Alt bliver besluttet i Kreml,« siger hun.

Gennem sin advokat Svetlana Sidorkina er det lykkedes Aleksandr Koltjenko at give et enkelt interview,

Anklagerne om terrorisme er meget alvorlige. Paragrafferne kan give op til 20 års fængsel

Larisa Koltjenko

Mor til Aleksandr Koltjenko